

# „LIETUVOS ENERGIJOS GAMYBA“, AB REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS LAISVOS FORMOS APRAŠAS

„Lietuvos energijos gamyba“, AB

Adresas korespondencijai:  
A. Juozapavičiaus g. 13, 09311 Vilnius  
Registruotos buveinės adresas:  
Elektrinės g. 21, 26108 Elektrėnai

Tel. (8 5) 278 2907  
Faks. (8 5) 278 2906  
El. p. [info@le.lt](mailto:info@le.lt)  
[www.gamyba.le.lt](http://www.gamyba.le.lt)

Juridinio asmens kodas – 302648707  
PVM mokėtojo kodas – LT100006256115  
Duomenys kaupiami ir saugomi  
Juridinių asmenų registre

Atsiskaitomoji sąskaita  
LT23 7300 0101 2785 8640  
„Swedbank“, AB  
Banko kodas – 73000

## Turinys

1. Sąvokos ir sutrumpinimai	3 p.
2. Verslo vienetai	4 p.
3. Pajamų paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms	5 p.
4. Kintamųjų sąnaudų paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms	6 p.
5. Pastoviųjų sąnaudų paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms	8 p.
6. Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms	13 p.
7. Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos	15 p.
8. Investicijų gražos sąnaudos ir kapitalo poreikis paslaugoms	15 p.
9. Ilgalaikio turto paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms	16 p.
10. Trumpalaikio turto paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms	18 p.
11. Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų bei nuosavo kapitalo paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms	19 p.

## 1. Sąvokos ir sutrumpinimai

1 lentelė. Sąvokos ir sutrumpinimai

Santrumpa	Apibrėžimas
Aprašas	Bendrovės reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašas, parengtas vadovaujantis Taisyklėmis ir Metodika.
ATL	Apyvartiniai taršos leidimai.
Bendrovė	"Lietuvos energijos gamyba", AB
Eksploatacijoje esantis turtas	Visas ilgalaikis materialusis ir nmaterialusis turtas, išskyrus nebaigtą statybą, turtą, kuris apibrėžtas kaip nenaudojamas, investicijas, ilgalaikes gautinas sumas, išankstinius apmokėjimus už ilgalaikį turtą ir atidėtojo pelno mokesčio turtą.
EKŪ	UAB "Elektrėnų komunalinis ūkis".
KHAE	Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė.
KHE	Kauno Algirdo Brazausko hidroelektrinė.
KCB	Lietuvos elektrinės kombinuoto ciklo blokas.
EK	"Lietuvos energijos gamyba", AB Elektrėnų kompleksas, kurį sudaro senieji elektros energijos gamybos blokai (1-2 ir 5-8), KCB ir ŠGB, įskaitant šių blokų bendrastotinius įrenginius. Gamybos įrenginių priskyrimas paslaugoms atitinkamais metais pateikiamas priede Nr. 1.
Metodika	VKEKK 2012 m. rugsėjo 14 d. nutarimu Nr. O3-229 „Dėl elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta metodika su vėlesniais pakeitimais.
Nešiklis	Veiksny, kuriuo vadovaujantis pagal priežastingumo ryšį konkrečios pajamų, sąnaudų, turto ir (ar) įsipareigojimų sumos yra priskiriamos galutinėms paslaugoms (produktams) ir (arba) verslo vienetams.
Netiesioginės sąnaudos	Sąnaudos, kurios priskiriamos pelno centrams naudojant ekonomine, technine logika pagrįstus nešiklius.
Pelno centras	Bendrovės padalinys, kurio atsakomybė – iš savo veiklos uždirbamas pelnas. Toks padalinys gauna pajamas ir patiria su jų uždirbimu susijusias sąnaudas.
PSO	Perdavimo sistemos operatorius.
Reguliavimo apskaitos (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) sistema arba Reguliavimo apskaitos sistema (RAS)	Apskaitos sistema, apimanti apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, suformuota ir naudojama reguliavimo tikslais
Remtina elektros energija	Elektros energija pagaminta teikiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 patvirtinto „Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo“ 7.4 (elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti) paslaugą.
ŠGB	Šilumos gamybos blokas, t.y. nauji Bendrovės šilumos gamybos iš biokuro ir dujų pajėgumai, investicijos į kuriuos suderintos su VKEKK vadovaujantis VKEKK 2012 m. spalio 26 d. nutarimu Nr. O3-326.
Šilumos kainų metodika	VKEKK 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ patvirtinta metodika su vėlesniais pakeitimais.
Taisyklės	VKEKK 2014 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. O3-112 „Dėl elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ patvirtintos taisyklės, su vėlesniais pakeitimais.
Verslo vienetas	Logiškai išskiriama visos elektros energetikos įmonės veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms (produktams) pagaminti ir parduoti.

Santrumpa	Apibrėžimas
VIAP	Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos, kaip tai yra apibrėžta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 "Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo" patvirtintame apraše su vėlesniais pakeitimais.
VIAP aprašas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 patvirtintas Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašas (su vėlesniais pakeitimais).
VKEKK	Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

## 2. Verslo vienetai

Bendrovės finansiniai metai prasideda sausio 1 d., o baigiasi – gruodžio 31 d. Bendrovė vykdydama apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus skirsto pagal šiuos verslo vienetus ir paslaugas:

1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla (verslo vienetas):
  - 1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;
  - 1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;
  - 1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);
  - 1.4. Reguluojama šilumos gamyba;
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:
  - 2.1. Antrinio galios rezervo paslauga (pardavimai Lietuvos PSO);
  - 2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;
  - 2.3. Avarijų, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.
3. Nereguluojamos veiklos verslo vienetas.
4. Nepaskirstytina.

Atitinkamų verslo vienetų paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugų (produktų) aprašymas pateikiamas 2 lentelėje. Apraše Bendrovė pateikia reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Vadovaujantis Aprašu Bendrovė teiks ataskaitas Taisyklėse numatytais terminais ir apimtimi.

Pažymėtina, kad atitinkamoms reguliuojamoms paslaugoms teikti naudojami Bendrovės EK gamybos blokai ir įrenginiai, kitų elektrinių įrenginiai, teikiantys atitinkamas paslaugas kiekvieniems metams numatomi specialiojoje dalyje (1 priedas), kuri užpildyta pateikiama VKEKK su kiekviena metine ataskaita.

### 2 lentelė. Verslo vienetų ir paslaugų (produktų) sąrašas ir aprašymas

Verslo vienetas/paslauga	Paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla:	Apima elektros energijos gamybą EK (remtiną ir neremtiną), VIAP aprašo 7.4. punkte numatytą paslaugą, tretinio galios rezervo paslaugą ir šilumos, kuriai taikomas privalomasis reguliavimas, gamybą.
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	EK veiklos dalis apimanti paslaugos, apibrėžtos VIAP aprašo 7.4. (elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytose elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti) punkte, teikimą.
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	Bendrovės veiklos dalis apimanti elektros energijos gamybą EK teikiant VIAP aprašo 7.3 punkto paslaugą, kuri Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos nebuvo

Verslo vienetas/paslauga	Paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas
	pripažinta remtina (t.y. atitinkanti VIAP aprašo 7.3. punkte numatytos paslaugos reikalavimus).
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	Tretinis (šaltas) rezervas - tai stovinčių generuojančių šaltinių galia, kuri yra aktyvuojama rankiniu būdu per sutartimi nustatytą laikotarpį iš rezervinės (šaltos) būklės, esant energijos trūkumui sistemoje ir kuris pakeičia aktyvuotą avarinį rezervą. Tai yra tretiniam aktyviosios galios reguliavimui skirtas jos rezervas, aktyvinamas per 12 val. 1.3. paslauga apima tretinio galios rezervo paslaugos pajamas iš Lietuvos PSO ir teikiant paslaugą patiriamas sąnaudas.
1.4. Reguluojama šilumos gamyba;	Apima šilumos energijos gamybos ir rezervinės šiluminės galios palaikymo centrinio šildymo tiekimo sistemoje paslaugas, kurių kainoms taikomas privalomasis reguliavimas remiantis VKEKK išaiškinimu (minėtų paslaugų pardavimas EKŪ). Šilumos gamybos dalis reguliuojama pagal Šilumos kainų metodiką.
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima antrinio galios rezervo, reaktyviosios galios ir įtampos valdymo bei avarijų, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugas.
2.1. Antrinio galios rezervo paslauga;	Antrinis avarinis galios rezervas - aktyviosios galios rezervas, skirtas galios ir elektros energijos trūkumui elektros energetikos sistemos valdymo rajone kompensuoti dėl avarijos atsijungus elektros energijos gamybos šaltiniui arba elektros tinklų įrenginiui, taip pat pirminiam aktyviosios galios rezervui atkurti. Šis aktyviosios galios rezervas gali būti aktyvinamas per 15 min. 2.1. paslauga apima antrinio galios rezervo paslaugos pajamas iš Lietuvos PSO ir teikiant paslaugą patiriamas sąnaudas.
2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	Reaktyviosios galios, kuri reikalinga normaliam elektros energetikos sistemos funkcionavimui, ir įtampos valdymo paslauga teikiama Lietuvos PSO. Reaktyviosios galios ir įtampų valdymas atliekamas siekiant užtikrinti nustatytus įtampos kokybės reikalavimus ir mažinti aktyviosios galios nuostolius.
2.3. Avarijų, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.	Teikdama šią paslaugą Bendrovė įsipareigoja reguliariai vykdyti Lietuvos elektros energetikos sistemos atkūrimo po totalios avarijos bandymus.
3. Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas.	Bendrovės veikla verslo vienetė, kurios pajamų/sąnaudų dydis ir/ar kaina nėra nustatoma VKEKK ir kuri nepriskirta 1-2 ar 4 punktų verslo vienetams.
4. Nepaskirstytina.	Veiklos dalis, apimanti Bendrovės pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus, kurie nepriskirti reguliuojamos ar nereguliuojamos veiklos verslo vienetams. Nepaskirstytinoje dalyje apskaitomi reguliuojamos veiklos pajamoms finansinėje apskaitoje apskaityti sukauptimai, su reguliuojama veikla susijusios sąnaudos, VKEKK nepripažįstamos būtinosiomis, ir kiti straipsniai.

### 3. Pajamų paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms

Toliau detaliam aptariamoms kiekvienai iš reguliuojamų paslaugų priskiriamos pajamos ir jų priskyrimo principai.

#### 3 lentelė. Pajamų priskyrimas verslo vienetams ir paslaugoms

Verslo vienetas/paslauga	Pajamų priskyrimo principas
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla:	Pajamos sietinos su EK senaisiais blokais (7-8 blokai) (išskyrus nereguliuojamą dalį, kuri nepatenka į 1.1 – 1.4 paslaugų

Verslo vienetas/paslauga	Pajamų priskyrimo principas
	apibrėžimą), KCB ir ŠGB (išskyrus nereguliuojamą dalį). Apima visas pajamas iš 1.1-1.4 punktų.
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	Priskiriamos VIAP pajamos, gautos einamaisiais metais iš VIAP lėšų administratoriaus (be sukaupimų) EK kintamosioms ir pastoviosioms sąnaudoms dengti, teikiant VIAP aprašo 7.4 punkte numatytas paslaugas. Šiai paslaugai taip pat priskiriamos įrenginiais, teikiančiais VIAP aprašo 7.4 punkto paslaugą, pagamintos elektros energijos pardavimo pajamos. Jeigu atitinkami įrenginiai teikia ne tik 1.1, bet ir 1.3 paslaugą, 1.1 paslaugai priskiriama santykinė, gaminant atitinkamais įrenginiais, gautų pajamų dalis. Jeigu atitinkamo įrenginio 40% galios priskiriama 1.3 paslaugai, o 60% - 1.1 paslaugai, atitinkamu santykiu paslaugoms paskirstomos ir privalomųjų bandymų metu pagamintos elektros energijos pardavimo pajamos. Aprašo priede Nr. 1, 1 lentelėje, nurodyta santykinė įrenginių dalis, priskiriama 1.3 paslaugai, o likusi privalomųjų bandymų metu pagamintos elektros energijos pardavimo pajamų dalis priskiriama 1.1 paslaugai.
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	Pajamos 1.2 paslaugai nepriskiriamos.
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	Priskiriamos EK iš Lietuvos PSO einamaisiais metais gautos pajamos (be sukaupimų) už tretinio galios rezervo paslaugos teikimą. Taip pat santykinė pajamų dalis, tenkanti šią paslaugą teikiantiems įrenginiams, susijusi su privalomaisiais atitinkamų įrenginių bandymais (t.y. santykinė pajamų dalis už elektros energiją, pagamintą paslaugą teikiančiais įrenginiais). Jeigu atitinkamo įrenginio 40% galios priskiriama 1.3 paslaugai, o 60% - 1.1 paslaugai, atitinkamu santykiu paslaugoms paskirstomos ir privalomųjų bandymų metu pagamintos elektros energijos pardavimo pajamos. Aprašo priede Nr. 1, 1 lentelėje, nurodyta santykinė įrenginių dalis, priskiriama 1.3 paslaugai, o likusi privalomųjų bandymų metu pagamintos elektros energijos pardavimo pajamų dalis priskiriama 1.1 paslaugai.
1.4. Reguluojama šilumos gamyba;	Priskiriamos pajamos gautos iš EKŪ už reguliuojamas paslaugas (parduotą šilumos energiją ir rezervinės šiluminės galios palaikymo centrinio šildymo tiekimo sistemoje paslaugą).
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima 2.1-2.3 punktų pajamas.
2.1. Antrinio galios rezervo paslauga;	Priskiriamos iš Lietuvos PSO einamaisiais metais gautos pajamos (be sukaupimų) už KHAE teikiamą antrinio galios rezervo paslaugą.
2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	Priskiriamos iš Lietuvos PSO einamaisiais metais gautos pajamos (be sukaupimų) už KHAE teikiamą reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslaugą.
2.3. Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.	Priskiriamos iš Lietuvos PSO einamaisiais metais gautos pajamos (be sukaupimų) už KHAE ir KHE teikiamą avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslaugą.
3. Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas.	Kitos Bendrovės pajamos, kurių dydis ar kaina nėra nustatoma VKEKK ir kurios neįtrauktos į 1-2 ir 4 punktus.
4. Nepaskirstytina.	Nepaskirstytose pajamose apskaitomi reguliuojamos veiklos pajamoms finansinėje apskaitoje apskaityti sukaupimai.

#### 4. Kintamųjų sąnaudų paskirstymas verslo vienetais ir paslaugoms

Kintamosios sąnaudos yra suprantamos taip kaip nurodyta Taisyklių priedo Nr. 6 III.1. – III.4. punktuose. Kintamosios sąnaudos, kurios priskiriamos skirtingiems verslo vienetais ir paslaugoms bei jų priskyrimo principai paaiškinti 4 lentelėje.

4 lentelė. Kintamųjų sąnaudų priskyrimui verslo vienetams ir paslaugoms principai

Verslo vienetas/paslauga	Kintamosios sąnaudos/sąnaudų priskyrimo principas
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla:	Apima kintamąsias sąnaudas iš 1.1-1.4 punktų.
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	Kintamosioms elektros energijos gamybos sąnaudoms remtinai elektros energijos gamybai EK priskiriamos visos elektros gamybai ir elektros infrastruktūros palaikymui EK teikiant VIAP aprašo 7.4 paslaugą patirtos sąnaudos, išskyrus sąnaudų dalį, priskirtą 1.3 paslaugai (t.y. 1) priskiriamos infrastruktūros palaikymo sąnaudos, tenkančios VIAP aprašo 7.4 paslaugą teikiantiems įrenginiams, bei 2) su elektros energijos gamyba VIAP aprašo 7.4 punkto paslaugą teikiančiais įrenginiais susijusios sąnaudos). Numatomos sąnaudų grupės: a) kuro įsigijimo sąnaudos; b) apyvartinių taršos leidimų sąnaudos; c) reagentų sąnaudos; d) elektros energijos įsigijimo savoms reikmėms sąnaudos (įskaitant šios elektros persiuntimo sąnaudas); e) balansavimo ir reguliavimo elektros energijos įsigijimo sąnaudos; f) kitos kintamosios sąnaudos.
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	Kintamosios sąnaudos 1.2 paslaugai nepriskiriamos.
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	Paslaugai priskiriama santykinė kintamųjų sąnaudų dalis, tenkanti šią paslaugą teikiantiems įrenginiams, susijusi su privalomaisiais atitinkamų įrenginių bandymais ir infrastruktūros palaikymu. Jeigu atitinkamo įrenginio 40% galios priskiriama 1.3 paslaugai, o 60% - 1.1 paslaugai, atitinkamu santykiu paslaugoms paskirstomos ir kintamosios sąnaudos. Aprašo priede Nr. 1, 1 lentelėje, nurodyta santykinė įrenginių dalis, priskiriama 1.3 paslaugai, o likusi privalomųjų bandymų metu pagamintos elektros energijos pardavimo pajamų dalis priskiriama 1.1 paslaugai. Numatomos sąnaudų grupės: a) kuro įsigijimo sąnaudos; b) apyvartinių taršos leidimų sąnaudos; c) reagentų sąnaudos; d) elektros energijos įsigijimo savoms reikmėms sąnaudos (įskaitant šios elektros persiuntimo sąnaudas); e) balansavimo ir reguliavimo elektros energijos įsigijimo sąnaudos; f) kitos kintamosios sąnaudos.
1.4. Reguluojama šilumos gamyba;	Priskiriamos remiantis 1 nešiklių pateikiamu 5 lentelėje apskaičiuotos kintamosios šilumos gamybos ŠGB sąnaudos (išskyrus dujų įsigijimo sąnaudas) 1.4 paslaugai. Dujų įsigijimo sąnaudos 1.4 paslaugai priskiriamos tiesiogiai Bendrovės finansinėje apskaitoje.
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima 2.1-2.3 punktų kintamąsias sąnaudas.
2.1. Antrinio galios rezervo paslauga;	Kintamosios sąnaudos 2.1 paslaugai nepriskiriamos.
2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	Kintamosioms sąnaudoms priskiriama paslaugos teikimo metu bei paslaugos paleidimo/aktyvavimo metu naudojama aktyvioji elektros energija.
2.3. Avarijų, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.	Priskiriamas bandymų metu sunaudotas kuras ir elektros energija.
3. Nereguluojamos veiklos verslo vienetas.	Kitos Bendrovės kintamosios sąnaudos, kurios neįtrauktos į 1-2 ir 4 punktus.
4. Nepaskirstytina.	Bendrovė nenumato nepaskirstytinų kintamųjų sąnaudų.

Kintamųjų sąnaudų paskirstymui naudojami nešikliai pateikiami 5 lentelėje.

**5 lentelė. Kintamųjų sąnaudų priskyrimui verslo vienetams ir paslaugoms naudojami nešikliai**

Eil. Nr.	Nešiklis	Nešiklio vertė	Apskaičiavimo dažnis	Taikymo sritis	Nešiklio paaiškinimas/naudojimo pagrindimas
1.	Šilumos gamybos apimtis ŠGB, skirta EKŪ, lyginant su visa ŠGB pardavimui pagaminta šiluma.	0-100%	Mėnesinis	Kintamosios sąnaudos	Remiantis nešikliu paskirstomos kintamosios šilumos gamybos sąnaudos ŠGB 1.4 paslaugai ir 3 verslo vienetui (išskyrus dujų įsigijimo sąnaudas). Šilumos gamybai iš dujų ir šilumos gamybai iš biokuro nešikliai skaičiuojami atskirai. Dujų įsigijimo sąnaudos 1.4 paslaugai ir 3 verslo vienetui priskiriamos tiesiogiai Bendrovės finansinėje apskaitoje.

**5. Pastoviųjų sąnaudų paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms**

Bendrovės finansinėje apskaitoje išskiriami padaliniai, kurių pastoviosios sąnaudos apskaitomos atskirai, pateikiami 6 lentelėje.

**6 lentelė. Finansinėje apskaitoje išskiriami padaliniai, kuriems pastoviosios sąnaudos apskaitomos atskirai**

Kodas	Padalinio pavadinimas	Padalinių klasifikacija
300001	Valdyba	Administracinis padalinys
300002	Generalinis direktorius	Administracinis padalinys
301040	Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė	Pelno centras
301050	Kauno Algirdo Brazausko hidroelektrinė	Pelno centras
301060	Lietuvos elektrinės senieji blokai	Pelno centras
301069	Kombinuoto ciklo blokas	Pelno centras
301071	Šilumos gamybos blokas (garo katilai)	Pelno centras
301072	Šilumos gamybos blokas (biokuro katilai)	Pelno centras
302010	Finansų skyrius	Administracinis padalinys
302040	Teisės skyrius	Administracinis padalinys
304010	Procesų vystymo skyrius	Administracinis padalinys
304020	Projektų skyrius	Administracinis padalinys
306000	Didmeninės elektros prekybos departamentas	Pelno centras
308020	Personalo skyrius	Administracinis padalinys
308030	Korporatyvinės komunikacijos skyrius	Administracinis padalinys
302050	Administravimo ir ūkio skyrius	Administracinis padalinys
309000	Darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius	Administracinis padalinys
309010	Prevencijos grupė	Administracinis padalinys

Pelno centrų pastoviosios sąnaudos apskaitomos tiesiogiai atitinkamuose padaliniuose. Atitinkamo pelno centro pastoviųjų sąnaudų dalies santykis su visų pelno centrų pastoviosiomis sąnaudomis apskaičiuojamas:

$$SD_n = \frac{vS_n}{vS_{pn}} \quad (1)$$

čia:



$SD_n$  – n-ojo pelno centro pastoviųjų sąnaudų santykis su visų pelno centrų pastoviosiomis sąnaudomis;

$VS_n$  – n-ojo pelno centro pastoviosios sąnaudos, Eur;

$VS_{pn}$  – visų pelno centrų pastoviųjų sąnaudų suma, Eur.

Administracinių padalinių, kurie yra būtini Bendrovės egzistavimui ir veiklos tęstinumo užtikrinimui, sąnaudos pelno centrams priskiriamos netiesiogiai, naudojant atitinkamus nešiklius (7 lentelė).

7 lentelė. **Pastoviųjų netiesioginių sąnaudų priskyrimui pelno centrams naudojami nešikliai**

Kodas	Padalinio pavadinimas	Nešiklio vertė	Skaičiavimo dažnis	Taikymo sritis	Naudojamas nešiklis (paaiškinimai po lentele)
300001	Valdyba	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
300002	Generalinis direktorius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
302010	Finansų skyrius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
302040	Teisės skyrius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
304010	Procesų vystymo skyrius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
304020	Projektų skyrius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
308020	Personalo skyrius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
308030	Korporatyvinės komunikacijos skyrius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
302050	Administravimo ir ūkio skyrius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
309000	Darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A
309010	Prevencijos grupė	0-100%	Mėnesinis	Pastoviosios sąnaudos	A

A – nešiklis yra to pelno centro, kuriam priskirtinos šio administracinio padalinio pastoviosios sąnaudos, pastoviųjų sąnaudų santykis su visų pelno centrų pastoviųjų sąnaudų suma. Bendrovė, vertindama faktinius duomenis, nenustatė kito labiau pagrįsto nešiklio.

Žemiau pateikiamas paaiškinimas (8 lentelė), kaip pelno centrų sąnaudos (su jiems priskirtomis administracinių padalinių pastoviosiomis sąnaudomis) priskiriamos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms. Atkreipiame dėmesį, kad reguliuojamoms paslaugoms nepriskiriamos pastoviosios sąnaudos, kurios, remiantis Taisyklėmis, nėra būtinos nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamos veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą).

8 lentelė. Pastoviųjų sąnaudų priskyrimo verslo vienetams ir paslaugoms principai

Verslo vienetas/paslauga	Pastoviųjų sąnaudų priskyrimo principas
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla:	Apima pastoviąsias sąnaudas iš 1.1-1.4 punktų.
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Padalinyje 301060 apskaitomos tiesioginės sąnaudos, susiję su 7 ir 8 blokais. 1.1 paslaugai numatoma priskirti tą dalį 301060 padalinio tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų ir 301071 bei 301072 padalinių tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų (tik dalies, tenkančios elektros energijos gamybai, kuri nustatyta remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo"), kuri nepriskirta 1.3 paslaugai.</li> <li>• Padalinyje 301069 apskaitomos KCB tiesioginės sąnaudos. Jeigu KCB nėra naudojamas 1.3 paslaugai teikti, 1.1 paslaugai priskiriamos visos 301069 padalinio tiesioginės ir netiesioginės pastoviosios sąnaudos. Jeigu dalis KCB pajėgumų naudojama 1.3 paslaugai teikti, 1.1 paslaugai priskiriama sąnaudų dalis sietina su likutiniais pajėgumais.</li> <li>• Remiantis Taisyklių punktu Nr. 32.7 priskiriamos užkonservuoto turto palaikymo sąnaudos.</li> </ul>
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	Pastoviosios sąnaudos paslaugai nepriskiriamos.
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sąnaudos priskiriamos priklausomai nuo to, kuris (-ie) konkretus (-ūs) EK blokas (-ai) ir kokia galios dalimi bus numatytas (-i) šios paslaugos teikimui.</li> <li>• Jeigu 1.3 paslaugai teikti naudojama 7 arba 8 bloko pajėgumų dalis, tokiu atveju paslaugai priskiriama proporcinga 301060 padalinio (tik dalies tenkančios elektros energijos gamybai) pastoviųjų (tiesioginių ir netiesioginių) sąnaudų dalis.</li> <li>• Jeigu KCB naudojamas 1.3 paslaugai teikti, paslaugai priskiriamos visos 301069 padalinio tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos, išskyrus atvejus, kai VKEKK savo sprendimuose dėl reguliuojamų kainų nustatymo atitinkamiems metams nurodo kitokį santykinį sąnaudų paskirstymą tarp 1.1 ir 1.3 paslaugų. Tokiu atveju likusi sąnaudų dalis, nepriskirta 1.3 paslaugai, yra priskiriama 1.1 paslaugai.</li> </ul>
1.4. Reguluojama šilumos gamyba;	1.4 paslaugai priskiriama 301071 bei 301072 padalinių tiesioginių ir netiesioginių pastoviųjų sąnaudų dalis, nustatyta remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo".
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima 2.1-2.3 punktų pastoviąsias sąnaudas.
2.1. Antrinio galios rezervo paslauga;	2.1 paslaugai priskiriama 301040 padalinio tiesioginių ir netiesioginių pastoviųjų sąnaudų dalis priklausanti nuo KHAE agregatų skaičiaus, kurie, remiantis LITGRID AB poreikiu, priskirti antrinio avarinio galios rezervo paslaugai teikti. Pavyzdžiui, jeigu 2.1 paslaugai teikti priskirtas 1 KHAE agregatas, tuomet 2.1 paslaugai priskiriama 1/4 padalinio 301040 tiesioginių ir netiesioginių pastoviųjų sąnaudų dalis. Jeigu paslaugai priskiriami 2 agregatai, tuomet 2.1 paslaugai tenkanti pastoviųjų sąnaudų dalis sudarys 1/2. Sąnaudos šiai paslaugai gali būti priskiriamos proporcingai tik vertinant kiek iš veikiančių agregatų yra naudojama paslaugai teikti. Kiti nešikliai (pvz.: MW) yra netinkami, nes KHAE darbo režimai generaciniu režimu yra šie: 1) 60 MW (ekonomiškai nepriimtinas režimas, nes santykinai daug suvartojama vandens vienai kWh pagaminti) arba 2) diapazonas nuo 160 MW iki 225. Tačiau kiekvieno KHAE hidroagregato (HA) galia kinta priklausomai nuo patvankos (skirtumas tarp aukšutinio baseino ir žemutinio). 225 MW vienas HA gali

Verslo vienetas/paslauga	Pastoviųjų sąnaudų priskyrimo principas
	užtikrinti tik pilno aukšutinio baseino atveju. Priklausomai nuo patvankos galios diapazonas yra nuo 190 MW iki 225 MW. Taip pat pažymėtina, kad pvz.: užsakius 200 MW/h antrinio galios rezervo, likusios 25 MW galios technologiškai neįmanoma panaudoti elektros energijos generacijai, todėl faktiškai Bendrovės patiriamos sąnaudos atitinka viso vieno agregato sąnaudas.
2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	Pastoviosios sąnaudos 2.2 paslaugai priskiriamos remiantis vieno KHAE agregato pastoviosiomis sąnaudomis, atsižvelgiant į faktinį paslaugos teikimo valandų skaičių. Metinės pastoviosios sąnaudos apskaičiuojamos remiantis vieno KHAE agregato sąnaudomis, padalintomis iš 8.760 val. ir padaugintomis iš valandų, kuriomis buvo teikta paslauga per atitinkamą laikotarpį, skaičiaus. Papildomai, priskiriant paslaugai tenkančias KHAE remontų sąnaudas, atsižvelgiama į specialistų/ekspertų vertinimu nustatytą 7 kartus didesnę įrenginių nusidėvėjimą paleidimo/stabdymo ciklo metu lyginant su 1 darbo valanda.
2.3. Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.	Pastoviosios sąnaudos 2.3 paslaugai priskiriamos remiantis KHE ir KHAE atsakingų darbuotojų analitiniu įvertinimu, apskaičiavus atitinkamų pozicijų darbuotojų darbo laiką, skirtą paslaugos teikimui, apskaičiavus kuro, elektros, alternatyvių kaštų ir kitas sąnaudas.
3. Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas.	Kitos Bendrovės pastoviosios sąnaudos, kurios neįtrauktos į 1-2 ir 4 punktus.
4. Nepaskirstytina.	Priskiriamos reguliuojamų paslaugų (1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3) pastoviosios sąnaudos, kurios, remiantis Taisyklėmis, nėra laikomos būtinosiomis.

## 6. Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų paskirstymas verslo vienetais ir paslaugoms

Bendrovė atkreipia dėmesį, kad nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos reguliuojamos veiklos ataskaitose, parengtose remiantis Taisyklėmis, nesutaps su šiomis sąnaudomis Bendrovės finansinėse ataskaitose, parengtose pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus. Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos ir ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė 1.1-4 paslaugoms apskaičiuojama remiantis su VKEKK suderintais ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais. Bendrovė reguliuojamoje veikloje naudojamus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus (aktualią versiją) VKEKK pateikė 2016 m. rugsėjo 5 d. raštu Nr. SD-889.

Priskiriant atitinkamo padalinio nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas, kurios apskaičiuotos remiantis su VKEKK suderintais normatyvais, paslaugoms, remiamasi Bendrovės finansinėje apskaitoje atitinkamiems padaliniams priskirto ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vienetų sąrašu.

Žemiau pateikiamas paaiškinimas (9 lentelė) kaip padalinių nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos priskiriamos atitinkamiems verslo vienetais ir paslaugoms. Analogiškai paslaugoms priskiriamas ir ilgalaikis materialusis bei nematerialusis turtas. Atkreiptinas dėmesys, kad paslaugoms yra nepriskiriamos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos apskaičiuotos nuo ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės dalies, įsigytos už dotacijas ar subsidijas.

## 9 lentelė. Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų priskyrimo verslo vienetais ir paslaugoms principai

Verslo vienetas/paslauga	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų priskyrimo principas
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla.	Apima nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas iš 1.1-1.4 punktų.

Verslo vienetas/paslauga	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų priskyrimo principas
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Priskiriamos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos, susijusios su 1.1 paslauga teikiančiais elektros energijos gamybos blokais bei atitinkamai tiems blokams tenkanti bendrastotinių įrenginių nusidėvėjimo sąnaudų dalis. 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių nusidėvėjimo sąnaudos dalinamos lygiomis dalimis eksploatuojamiems EK elektros energijos gamybos blokams, teikiantiems 1.1 ir 1.3 paslaugas (lygiomis dalimis dalinama po to, kai sąlyginai nedidelė dalis KCB naudojamų bendrastotinių įrenginių sąnaudų yra priskiriama šiam blokui).</li> <li>• 1.1 paslaugai numatoma priskirti tą dalį padalinių 301060 (eliminavus reguliuojamoms paslaugoms teikti nenaudojamus blokus), 301071 bei 301072 (tik dalies tenkančios elektros energijos gamybai – ši dalis bus nustatyta remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo") nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų, apskaičiuotų remiantis su VKEKK suderintais ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais, kuri nepriskirta 1.3 paslaugai.</li> <li>• Padalinyje 301069 apskaitomos tik KCB sąnaudos. Jeigu KCB nėra naudojamas 1.3 paslaugai teikti, 1.1 paslaugai priskiriamos visos 301069 padalinio nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos (įskaitant sąlyginai nedidelę 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių sąnaudų dalį), apskaičiuotos remiantis su VKEKK suderintais nusidėvėjimo normatyvais.</li> <li>• Jeigu KCB arba KCB pajėgumų dalis yra naudojama 1.3 paslaugai teikti, 1.1 paslaugai priskiriamos likusios 301069 padalinio nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos (įskaitant sąlyginai nedidelę 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių sąnaudų dalį), kurios nėra priskirtos 1.3 paslaugai ir kurios apskaičiuotos remiantis su VKEKK suderintais nusidėvėjimo normatyvais.</li> </ul>
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	1.2 paslaugai nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos nepriskiriamos.
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sąnaudos bus priskiriamos priklausomai nuo to, kuris (-ie) konkretus (-ūs) EK blokas (-ai) arba jo (jų) dalis bus numatytas (-i) paslaugos teikimui.</li> <li>• Jeigu 1.3 paslaugai teikti naudojama 7 arba 8 bloko pajėgumų dalis, tokiu atveju paslaugai priskiriama atitinkama santykinė bloko bei 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų dalis.</li> <li>• Jeigu KCB naudojamas 1.3 paslaugai teikti, paslaugai priskiriamos visos 301069 padalinio nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos (įskaitant sąlyginai nedidelę 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių sąnaudų dalį), apskaičiuotos remiantis su VKEKK suderintais nusidėvėjimo normatyvais, išskyrus atvejus, kai VKEKK savo sprendimuose dėl reguliuojamų kainų nustatymo atitinkamiems metams nurodo kitokį santykinį sąnaudų paskirstymą tarp 1.1 ir 1.3 paslaugų.</li> </ul>
1.4. Reguluojama šilumos gamyba;	1.4 paslaugai priskiriama 301071 bei 301072 padalinių nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų dalis, nustatyta remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo" įtvirtintomis nuostatomis. Taip pat atskirais VKEKK nutarimais suderintų (investicijų) ir reguliuojamai šilumos gamybai priskirtų turto vienetų nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų dalis.
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima 2.1-2.3 punktų nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas.
2.1. Antrinio galios rezervo paslauga;	2.1 paslaugai priskiriama 301040 padalinio nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų, apskaičiuotų remiantis su VKEKK suderintais normatyvais, dalis, priklausanti nuo KHAE agregatų skaičiaus, kurie , remiantis

Verslo vienetas/paslauga	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų priskyrimo principas
	LITGRID AB poreikiu, priskirti antrinio avarinio galios rezervo paslaugai teikti. Pavyzdžiui, jeigu 2.1 paslaugai teikti priskirtas 1 KHAE agregatas, tuomet 2.1 paslaugai priskiriama 1/4 padalinio 301040 nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų, apskaičiuotų remiantis su VKEKK suderintais normatyvais. Jeigu paslaugai priskiriami 2 agregatai, tuomet 2.1 paslaugai tenkanti nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų dalis sudarys 1/2.
2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos 2.2 paslaugai priskiriamos remiantis vieno KHAE agregato nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudomis, kurios apskaičiuotos taikant su VKEKK suderintus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, atsižvelgiant į faktinį paslaugos teikimo valandų skaičių. Metinės nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos apskaičiuojamos remiantis vieno KHAE agregato sąnaudomis, padalintomis iš 8.760 val. ir padaugintomis iš valandų, kuriomis buvo teikta paslauga per atitinkamą laikotarpį, skaičiaus.
2.3. Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos 2.3 paslaugai priskiriamos remiantis KHE ir KHAE darbuotojų atitinkamai paslaugai priskirtu turto vienetų sąrašu. Turto vienetams nusidėvėjimas apskaičiuojamas remiantis su VKEKK suderintais ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais.
3. Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas.	Priskiriamos Bendrovės nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos, susijusios su tais turto vienetais (ar jų dalimi), kurie neįtraukti į 1-2 ir 4 punktus. Turto vienetams nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos skaičiuojamos taikant su VKEKK suderintus nusidėvėjimo normatyvus.
4. Nepaskirstytina.	Priskiriamos padalinių 301060, 301069 ir 301040 turto vienetų, kurie remiantis VKEKK pateiktu sąrašu nepriskirtini reguliuojamai veiklai, nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos, bei atitinkamų padalinių kitų turto vienetų, kurie remiantis Taisyklėmis nepriskirtini reguliuojamai veiklai, nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos (siejamos su 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3 paslaugomis).

## 7. Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos apskaitomos nereguliuojamos veiklos verslo vienetė, išskyrus paskolų palūkanas ir kitas su paskolų aptarnavimu susijusias sąnaudas, kurios tiesiogiai sietinos su EK (šios sąnaudos priskiriamos nepaskirstytinų grupei).

## 8. Investicijų grąžos sąnaudos ir kapitalo poreikis paslaugoms

Investicijų grąžos sąnaudos reguliuojamoms paslaugoms (1.1, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3) apskaičiuojamos kaip investicijų grąžos normos, kuri vadovaujantis Metodika ateinantiems metams nustatoma remiantis kasmet iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. VKEKK viešai paskelbta Metodikos 26.4 punkte apibrėžta informacija, ir atitinkamai reguliuojamai paslaugai teikti naudojamos kapitalo apimties sandauga. Investicijų grąžos norma, remiantis Metodikos 26 punktu nustatoma kaip vidutinė svartinė kapitalo kaina. Naudojamo kapitalo apimties einamiesiems metams yra įvertinama, kaip ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto naudojamo paslaugai teikti vertė ankstesniųjų metų gruodžio 31 d. atėmus turto dalį, įsigytą už dotacijas ar subsidijas.

Investicijų grąžos sąnaudos 1.4 paslaugai apskaičiuojamos remiantis Šilumos kainų metodika.

Investicijų grąžos sąnaudos paskirstomos lygiomis dalimis per metus, t.y. per mėnesį reguliavimo apskaitos sistemoje pripažįstama po 1/12 metinių investicijų grąžos sąnaudų.

## 9. Ilgalaikio turto paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms

Bendrovė atkreipia dėmesį, kad ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė reguliuojamos veiklos ataskaitose, parengtose remiantis Taisyklėmis, nesutaps su šio turto likutine verte Bendrovės finansinėse ataskaitose, parengtose pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus. Ilgalaikio turto likutinė vertė 1.1-4 paslaugoms apskaičiuojama remiantis su VKEKK suderintais ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais. Bendrovė reguliuojamoje veikloje naudojamus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus (aktualią versiją) VKEKK pateikė 2016 m. rugsėjo 5 d. raštu Nr. SD-889. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė visam 301071 ir 301072 padalinių turtui, įskaitant turta, priskirtą 3 verslo vienetui, apskaičiuojama remiantis su VKEKK suderintais ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais.

Priskiriant atitinkamo padalinio ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turta, kurio likutinė vertė apskaičiuota remiantis su VKEKK suderintais normatyvais, paslaugoms, remiamasi Bendrovės finansinėje apskaitoje atitinkamiems padaliniams priskirto ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vienetų sąrašu.

Žemiau pateikiamas paaiškinimas (10 lentelė) kaip padalinių ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas priskiriamas atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms. Analogiškai paslaugoms priskiriamos ir nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos. Atkreiptinas dėmesys, kad paslaugoms skirstomas ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas yra skirstomas pilna apimtimi, tačiau įsipareigojimų pusėje įtraukiant ir dotacijas, todėl į atitinkamai reguliuojamai veiklai priskiriamą kapitalo apimtį ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas, sukurtas už dotacijas, neįtraukiamas.

Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas reguliuojamoms paslaugoms priskiriamas vadovaujantis Taisyklių 15 punktu.

### 10 lentelė. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto priskyrimo verslo vienetams ir paslaugoms principai

Verslo vienetas/paslauga	Ilgalaikio turto priskyrimo principai
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla:	Apima ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinę vertę iš 1.1-1.4 punktų.
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	<ul style="list-style-type: none"> <li>Priskiriama ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vienetų, susijusių su 1.1 paslauga teikiančiais elektros energijos gamybos blokais, likutinė vertė bei atitinkamai tiems blokams tenkanti bendrastotinių įrenginių likutinė vertė, įskaitant paslauga teikiantiems blokams tenkančių avarinių dalių vertę. 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių likutinė vertė dalinama lygiomis dalimis eksploatuojamiems EK elektros energijos gamybos blokams, teikiantiems 1.1 ir 1.3 paslaugas (lygiomis dalimis dalinama po to, kai sąlyginai nedidelė dalis KCB naudojamų bendrastotinių įrenginių yra priskiriama šiam blokui).</li> <li>1.1 paslaugai numatoma priskirti tą dalį padalinių 301060 (eliminavus reguliuojamoms paslaugoms teikti nenaudojamus blokus), 301071 bei 301072 (tik dalies tenkančios elektros energijos gamybai – ši dalis bus nustatyta remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo") ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinės vertės, apskaičiuotos remiantis su VKEKK suderintais ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais, kuri nepriskirta 1.3 paslaugai.</li> <li>Padalinyje 301069 apskaitomas tik KCB ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas. Jeigu KCB nėra naudojamas 1.3 paslaugai teikti, 1.1 paslaugai priskiriama visa 301069 padalinio ilgalaikio</li> </ul>

Verslo vienetas/paslauga	Ilgalaikio turto priskyrimo principai
	<p>materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė (įskaitant sąlyginai nedidelę 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių vertę), apskaičiuota remiantis su VKEKK suderintais nusidėvėjimo normatyvais.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Jeigu KCB arba KCB pajėgumų dalis yra naudojama 1.3 paslaugai teikti, 1.1 paslaugai priskiriamos likusi 301069 padalinio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė (įskaitant sąlyginai nedidelę 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių vertę), kuri nėra priskirta 1.3 paslaugai.</li> </ul>
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	1.2 paslaugai ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė nepriskiriama.
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertė priskiriama priklausomai nuo to, kuris (-ie) konkretūs EK blokas (-ai) arba jo (jų) dalis bus numatytas (-i) paslaugos teikimui.</li> <li>• Jeigu 1.3 paslaugai teikti naudojama 7 arba 8 bloko pajėgumų dalis, tokiu atveju paslaugai priskiriama atitinkama santykinė bloko bei 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių (įskaitant avarines dalis) ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertės dalis.</li> <li>• Jeigu KCB naudojamas 1.3 paslaugai teikti, paslaugai priskiriamos visa 301069 padalinio ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė (įskaitant sąlyginai nedidelę 301060 padalinio bendrastotinių įrenginių sąnaudų dalį ir avarines dalis), apskaičiuota remiantis su VKEKK suderintais nusidėvėjimo normatyvais, išskyrus atvejus, kai VKEKK savo sprendimuose dėl reguliuojamų kainų nustatymo atitinkamiems metams nurodo kitokį santykinį sąnaudų paskirstymą tarp 1.1 ir 1.3 paslaugų.</li> </ul>
1.4. Reguluojama šilumos gamyba;	1.4 paslaugai priskiriama 301071 bei 301072 padalinių ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinės vertės (įskaitant avarines dalis) dalis, nustatyta remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo" įtvirtintomis nuostatomis. Taip pat atskirais VKEKK nutarimais suderintų (investicijų) ir reguliuojamai šilumos gamybai priskirtų turto vienetų likutinių verčių dalis.
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima 2.1-2.3 punktų ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinę vertę.
2.1. Antrinio galios rezervų paslauga;	2.1 paslaugai priskiriama 301040 padalinio ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinės vertės (įskaitant avarines dalis), apskaičiuotos remiantis su VKEKK suderintais normatyvais, dalis, priklausanti nuo KHAE agregatų skaičiaus, kurie, remiantis LITGRID AB poreikiu, priskirti antrinio avarinio galios rezervų paslaugai teikti. Pavyzdžiui, jeigu 2.1 paslaugai teikti priskirtas 1 KHAE agregatas, tuomet 2.1 paslaugai priskiriama 1/4 padalinio 301040 ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinės vertės, apskaičiuotos remiantis su VKEKK suderintais normatyvais. Jeigu paslaugai priskiriami 2 agregatai, tuomet 2.1 paslaugai tenkanti ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė sudarys 1/2.
2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutinė vertė 2.2 paslaugai priskiriama kaip dalis vieno KHAE agregato vertės, apskaičiuotos remiantis su VKEKK suderintais normatyvais, atsižvelgiant į paslaugos teikimo valandų skaičių. Metinė ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertė 2.2 paslaugai apskaičiuojama remiantis vieno KHAE agregato verte, padalinta iš 8.760 val. ir padauginta iš valandų, kuriomis buvo teikta paslauga per atitinkamą laikotarpį, skaičiaus.
2.3. Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertė 2.3 paslaugai priskiriama remiantis KHE ir KHAE darbuotojų atitinkamai paslaugai priskirtu turto vienetų sąrašu. Turto vienetams likutinė vertė

<b>Verslo vienetas/paslauga</b>	<b>Ilgalaikio turto priskyrimo principai</b>
(sistemos atstatymo) paslauga.	apskaičiuojama remiantis su VKEKK suderintais ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvais.
3. Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas.	Priskiriama Bendrovės ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vienetų (ar jų dalies) likutinė vertė, kuri nėra įtraukta į 1-2 ir 4 punktus, įskaitant kitą ilgalaikį Bendrovės turtą. Į 1-3 ir 4 punktus neįtrauktiems turto vienetams likutinė vertė apskaičiuojama taikant su VKEKK suderintus nusidėvėjimo normatyvus.
4. Nepaskirstytina.	Priskiriama padalinių 301060, 301069 ir 301040 ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vienetų, kurie, remiantis VKEKK pateiktu sąrašu, nepriskirtini reguliuojamai veiklai, bei atitinkamų padalinių kito ilgalaikio turto, kuris remiantis Taisyklėmis nepriskirtinas reguliuojamai veiklai, vertė (toks turtas siejamas su paslaugomis 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3 paslaugomis). Taip pat priskiriama visa nebaigtos statybos likutinė vertė.

## 10. Trumpalaikio turto paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms

Trumpalaikio turto paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms principai paaiškinti 11 lentelėje.

### 11 lentelė. Trumpalaikio turto priskyrimo verslo vienetams ir paslaugoms principai

<b>Verslo vienetas/paslauga</b>	<b>Trumpalaikio turto priskyrimo principai</b>
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla:	Apima trumpalaikio turto balansinę vertę iš 1.1-1.4 punktų.
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	Priskiriamos trumpalaikės gautinos sumos už teikiamas VIAP ir parduotą remtiną elektros energiją. Taip pat priskiriama privalomųjų kuro atsargų vertė.
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	Trumpalaikio turto 1.2. paslaugai neplanuojama priskirti.
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	1.3 paslaugai priskiriamos trumpalaikės gautinos sumos iš Lietuvos PSO už tretinio galios rezervo paslaugas.
1.4. Reguluojama šilumos gamyba;	1.4 paslaugai priskiriamos trumpalaikės gautinos sumos iš EKŪ už šilumos energijos gamybos ir rezervinės šiluminės galios palaikymo centrinio šildymo tiekimo sistemoje paslaugas, kurių kainoms remiantis VKEKK išaiškinimu taikomas privalomasis reguliavimas, bei privalomų kuro atsargų vertė.
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima 2.1-2.3 punktų trumpalaikio turto vertę.
2.1. Antrinio galios rezervo paslauga;	2.1 paslaugai priskiriamos trumpalaikės gautinos sumos iš Lietuvos PSO už antrinio avarinio galios rezervo paslaugas.
2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	2.2 paslaugai priskiriamos trumpalaikės gautinos sumos iš Lietuvos PSO už reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslaugą.
2.3. Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.	2.3 paslaugai priskiriamos trumpalaikės gautinos sumos iš Lietuvos PSO už avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslaugą.
3. Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas.	Priskiriama Bendrovės trumpalaikis turtas, kuris nėra įtrauktas į 1-2 ir 4 punktus.
4. Nepaskirstytina.	Kitas trumpalaikis turtas sietinas su reguliuojamomis paslaugomis, tačiau, vadovaujantis Taisyklėmis, nepriskirtinas reguliuojamai veiklai bei pinigai ir jų ekvivalentai.



## 11. Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų bei nuosavo kapitalo paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms

Reguliuojamoms paslaugoms priskiriami tik ilgalaikiai įsipareigojimai, susiję su Bendrovės gautomis paskolomis skirtomis reguliuojamos veiklos turtui finansuoti. Dotacijos paskirstomos pagal tai, kurioms paslaugoms priskiriamas už dotacijas įsigytas turtas. Ilgalaikių įsipareigojimų (be dotacijų) paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms principai paaiškinti 12 lentelėje. Trumpalaikių įsipareigojimų nešikliai ir trumpalaikių įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms principai pateikti atitinkamai 13 ir 14 lentelėse.

### 12 lentelė. Ilgalaikių įsipareigojimų priskyrimo verslo vienetams ir paslaugoms principai

Verslo vienetas/paslauga	Ilgalaikių įsipareigojimų priskyrimo principai
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla:	Apima ilgalaikių įsipareigojimų balansinę vertę iš 1.1-1.4 punktų.
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jeigu 1.1 paslaugai priskiriamas KCB, 7 arba 8 blokas ar bloko pajėgumų dalis, paslaugai priskiriama santykinė balansinė paskolos, gautos blokų finansavimui, sumos dalis, išskyrus einamųjų metų paskolos dalį, atsižvelgiant į santykinę KCB, 7 ir 8 blokų turto dalį, priskirtą paslaugai. Jeigu dalis KCB, 7 arba 8 blokų ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto priskiriama 1.3 paslaugai, paskolos, gautos blokų finansavimui ilgalaikė dalis skirstoma proporcingai 1.1 ir 1.3 paslaugoms.</li> <li>• 1.1 paslaugai numatoma priskirti tą dalį ŠGB finansuoti skirtos paskolos balansinės vertės (išskyrus einamųjų metų dalį), kuri atitiks proporcinę Bendrovės lėšomis finansuotos investicijos dalį, tenkančią elektros energijos gamybai (bus nustatyta remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo"), ir kuri nepriskirta 1.3 paslaugai.</li> </ul>
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	Ilgalaikiai įsipareigojimai 1.2 paslaugai nepriskiriami.
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jeigu 1.3 paslaugai priskiriamas KCB, 7 arba 8 blokai arba dalis susijusio ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto, paslaugai priskiriama balansinė paskolos, gautos blokų finansavimui, suma arba proporcinga dalis, išskyrus einamųjų metų paskolos dalį.</li> <li>• Jeigu 1.3 paslaugai bus priskirtas 301071 arba 301072 padalinių ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtą arba jo dalis, paslaugai bus atitinkamai priskirta dalis ŠGB finansuoti skirtos paskolos balansinės vertės (išskyrus einamųjų metų dalį), kuri atitiks proporcinę Bendrovės lėšomis finansuotos investicijos dalį, tenkančią elektros energijos gamybai (bus nustatyta remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo").</li> </ul>
1.4. Reguliuojama šilumos gamyba;	1.4 paslaugai numatoma priskirti tą dalį ŠGB finansuoti skirtos paskolos balansinės vertės (išskyrus einamųjų metų dalį), kuri atitiks proporcinę Bendrovės lėšomis finansuotos investicijos į 301071 bei 301072 padalinių ilgalaikio turtą vertės dalį, nustatytą remiantis VKEKK 2014 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. O3-57 "Dėl "Lietuvos energijos gamyba", AB turto ir sąnaudų atskyrimo principų aprašo derinimo" įtvirtintomis nuostatomis.
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima 2.1-2.3 punktų ilgalaikius įsipareigojimus.
2.1. Antrinio galios rezervo paslauga;	2.1 paslaugai bus priskirta ilgalaikių įsipareigojimų dalis, skirta 301040 padalinio ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui, kuris yra naudojamas 2.1 punkto paslaugai teikti, finansuoti.

2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	2.2 paslaugai ilgalaikiai įsipareigojimai nepriskiriami.
2.3. Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.	2.3 paslaugai ilgalaikiai įsipareigojimai nepriskiriami.
3. Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas.	Priskiriami Bendrovės ilgalaikiai įsipareigojimai, kurie nėra įtraukti į 1-2 ir 4 punktus.
4. Nepaskirstytina.	Priskiriamos Bendrovės balanse apskaitytos išankstinių apmokėjimų sumos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai, susiję su reguliuojama veikla.

**13 lentelė. Trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimui verslo vienetais ir paslaugoms naudojami nešikliai**

Eil. Nr.	Nešiklis	Nešiklio vertė	Apskaičiavimo dažnis	Taikymo sritis	Nešiklio paaiškinimas/naudojimo pagrindimas
1.	Metinių kuro sąnaudų dalis, tenkanti tam tikrai paslaugai, lyginant su visomis Bendrovės kuro sąnaudomis.	0-100%	Metinis	Trumpalaikiai įsipareigojimai	Remiantis nešikliu trumpalaikės mokėtinos sumos už kurą (dujas, mazutą, biokurą) paskirstomos skirtingoms paslaugoms finansinių metų pabaigoje.
2.	Atitinkamai paslaugai tenkančios pastoviosios sąnaudos per metus, padalintos iš metinių Bendrovės pastoviųjų sąnaudų sumos.	0-100%	Metinis	Trumpalaikiai įsipareigojimai	Remiantis nešikliu trumpalaikės mokėtinos sumos, susijusios su pastoviosiomis sąnaudomis, paskirstomos skirtingoms paslaugoms finansinių metų pabaigoje.

**14 lentelė. Trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo verslo vienetais ir paslaugoms principai**

Verslo vienetas/paslauga	Trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo principai
1. Elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veikla:	Apima trumpalaikių įsipareigojimų balansinę vertę iš 1.1-1.4 punktų.
1.1. Remtinios elektros energijos gamyba;	1.1 paslaugai priskiriama 1.1 paslaugai priskirtų ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis bei remiantis trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo nešikliais apskaičiuota trumpalaikių įsipareigojimų, susijusių su kuro sąnaudomis ir pastoviosiomis sąnaudomis, dalis.
1.2. Neremtinios elektros energijos gamyba;	1.2 paslaugai trumpalaikiai įsipareigojimai priskiriami remiantis trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo nešikliais.
1.3. Galios rezervų užtikrinimas (tretinis galios rezervas);	1.3 paslaugai priskiriama 1.3 paslaugai priskirtų ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis bei remiantis trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo nešikliais apskaičiuota trumpalaikių įsipareigojimų, susijusių su pastoviosiomis sąnaudomis, dalis.
1.4. Reguluojama šilumos gamyba;	1.4 paslaugai priskiriama 1.4 paslaugai priskirtų ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis bei remiantis trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo nešikliais apskaičiuota trumpalaikių įsipareigojimų, susijusių su kuro sąnaudomis ir pastoviosiomis sąnaudomis, dalis.
2. Kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetas:	Apima 2.1-2.3 punktų trumpalaikius įsipareigojimus.

<b>Verslo vienetas/paslauga</b>	<b>Trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo principai</b>
2.1. Antrinio galios rezervo paslauga;	2.1 paslaugai priskiriama paslaugai priskirtų ilgalaikių įsipareigojimų, jeigu tokių esama, santykinė einamųjų metų dalis bei remiantis trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo nešikliais apskaičiuota trumpalaikių įsipareigojimų, susijusių su pastoviosiomis sąnaudomis, dalis.
2.2. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga;	2.2 paslaugai priskiriama remiantis trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo nešikliais apskaičiuota trumpalaikių įsipareigojimų, susijusių su pastoviosiomis sąnaudomis, dalis.
2.3. Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslauga.	2.3 paslaugai priskiriama remiantis trumpalaikių įsipareigojimų priskyrimo nešikliais apskaičiuota trumpalaikių įsipareigojimų, susijusių su pastoviosiomis sąnaudomis, dalis.
3. Nereguliuojamos veiklos verslo vienetas.	Priskiriami Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai, kurie nėra įtraukti į 1-2 ir 4 punktus.
4. Nepaskirstytina.	Priskiriami kiti reguliuojamai veiklai finansinėje apskaitoje apskaityti sukaupimai.

Bendrovės reguliavimo apskaitos sistemoje kiekvieno verslo vieneto (paslaugos) nuosavas kapitalas apskaičiuojamas kaip to verslo vieneto (paslaugos) turto ir įsipareigojimų skirtumas, kur turto ir įsipareigojimų sumos nustatytos vadovaujantis aukščiau šiame Apraše pateiktais principais.

#### Priedai

1. Aprašo specialioji dalis, 1 lapas.
2. Bendrovės sąskaitų planas, MS Excel formatu.